KNNV afd. Vriezenveen e.o.

Oktober 2022 nieuwsbrief nr. 23

Eerder uitgegeven nieuwsbrieven staan op onze website

Beste lezer,

Het NOS nieuws op TV verkondigde enkele dagen geleden: **de droogte is voorbij**!
Dat is wel erg gemakkelijk zeggen! De scheepvaart kan weer normaliseren en het groeiseizoen voor de agrarische sector loopt ongeveer af. Die problemen zijn weg!
Maar voor de natuur en het grondwaterpeil is het bij ons, na ongeveer 50mm regen in september, nog lang niet opgelost. Het oppervlaktewater peil bij ons eigen meetpunt in het Veenschap deel aan het Hazenpad stabiliseert de laatste weken.
Voor 2022 geldt dan nu eind september:
2022: 09.97cm +NAP. Laagste peil dit jaar was 09m96cm in de weken 35-37
De werkelijkheid is dat er nog een lange weg met frequent neerslag te gaan is voordat de dorst van bodem en natuur is gelest.

Tijdens onze speciale vliegenzwam KNNV excursie op 24 september liet deze paddenstoelensoort het volledig afweten. Niet onverwacht, de langdurige grote droogte is de reden! Zie het verslag elders in deze nieuwsbrief. Ook op mijn eigen trajecten voor het paddenstoelen meetnet viel tot nu toe weinig te noteren. Met als uitzondering 1 tolzwam en 2 exemplaren van de franjeporiezwam.

Pas op 25 september werden in Twenterand de eerste vliegenzwammen gespot. We mogen verwachten dat de aantallen vruchtlichamen nu snel verder zullen toenemen. Iedereen mag meedoen en waarnemingen van de vliegenzwam doorgeven. Ook is er een "wedstrijdje met prijzen" wie de grootste (qua diameter) vliegenzwam vindt en doorgeeft, wel een foto met een meetlatje als bewijs opsturen.

Wanneer voortzetting werkzaamheden dammen aanleg intern Engbertsdijksvenen? Er wordt verwacht dat de Raad van State in oktober een uitspraak doet over de inspraak van een aantal belanghebbenden op het PIP (Provinciaal InpassingsPlan), hetzelfde als een gemeentelijk bestemmingsplan, voor de noodzakelijk geachte interne maatregelen (zaak 2021100072)

Voorzitter Herman Stevens

Agenda oktober 2022

Vogelexcursie Weerribben/Wieden

Zaterdag 8 oktober 2022.
Vogelexcursie in het kader van de KNNV Week van de Veldbiologie.

Het is al weer ruim 4 jaar geleden dat we in Natura 2000 gebied De Weerribben en De Wieden waren. Dit in de kop van Overijssel gelegen natuurgebied is het grootste laagveenmoeras van West–Europa. Toen bezochten we het in 't vroege voorjaar, bij een ontluikende lente met zomergasten en nog late wintergasten. De score van soorten was dan ook aardig hoog die dag. Nu willen wij in het najaar dit gebied ook een keer verkennen met vallende bladeren en een ander decor. En met minder vogelgeluiden, maar wel ook nu met bijzondere vogelsoorten.

Het is hier een labyrint van meren, plassen, slootjes, uitgestrekte rietlanden/hooilanden en dichtgegroeide moerasbossen. Maar het is niet altijd een natuurgebied geweest, nee! Want elke meter grond is met de hand gemaakt. Ja! Daar kijk je van op hè! Door het winnen van turf veranderde het landschap in wat het nu is geworden. Een zompig gebied met waardevolle moeras natuur, en met bedreigde soorten vogels, planten en andere dieren. Denk maar aan: Visotter, Roerdomp, Zwarte stern en Grote karekiet.

Vandaag zullen we uiteraard vele vogels spotten, met o.a. vele soorten eenden en ganzen. De zomergasten zullen wel in grote getale vertrokken zijn, maar de wintergasten arriveren nu in grote getale. We brengen vandaag een bezoek aan diverse observatiehutten en het bezoekerscentrum. Ook observeren we veel vanuit de auto (met vogelaars snelheid). Hopelijk werken de weergoden mee, en krijgen wij vele soorten voor de lens van verrekijker en vogeltelescoop.
Dus ga mee naar een uniek gebied in je eigen provincie.

Vertrek: 07.00 uur Manitobaplein Vriezenveen.
Terug: ongeveer 18.00 uur.
Meenemen: dagrantsoen aan eten en drinken, verrekijker, vogeltelescoop, en vogelboek
Kleding: kleden naar de temperatuur van de dag.

Landschapsbeheer Veenschap

Dinsdag 11 en 25 oktober 2022

We werken van 9 tot 12 uur ergens in de buurt van het het vliegveldje aan het Hazenpad

Op deze doordeweekse ochtenden de handen uit de mouw in het Veenschap. Mede door onze inzet is in het Veenschap op steeds meer plaatsen weer heide te zien. Nu is het zaak deze zo veel mogelijk vrij van de berken en bramenopslag te houden.

Voor gereedschap, koffie en thee wordt gezorgd.
Meer informatie is te verkrijgen bij Herman Stevens (tel.:0652786351) of Gerrit Schepers (tel: 0651299105)

Herfst excursie Zandstuvebos

Zaterdag 22 oktober 2022

Het Zandstuvebos ligt tussen Den Ham en Vroomshoop. Zandgrond met in de bodem ook hier en daar resten van veenpakketten. Na tijden met veel regen kan het hier en daar nat zijn. Door de variatie in ondergrond en begroeiing zijn er ook de nodige soorten paddenstoelen te vinden
Meenemen: paddenstoelenboek, spiegeltje

Verzamelen: om. 09.00 uur op de parkeerplaats bij zwembad Aquapark de Zandstuve, Hammerweg 75 (postcode 7681)
Afloop: ongeveer 11.30 uur

Noteer voorlopig ook deze data alvast in je agenda.

Excursies en samenkomsten:
Zaterdag 12 november 2022 Excursie naar de Velderberg
Maandag 21 november 2022 Fotogroep avond
Zaterdag 17 december 2022 Gezellige midwinter kerstwandeling
Zaterdag 7 januari 2023 Nieuwjaarsborrel bij de Educatieve kruidentuin
Zaterdag 14 Januari 2023 Vogelexcursie Flevopolder en Oostvaardersplassen.
Maandag 16 januari 2023 Fotogroep avond

Landschapsbeheer:
Zaterdag 5 november 2022 Nationale natuurwerkdag met Scouting
Dinsdag 15 november 2022 Landschapsbeheer Veenschap
Dinsdag 29 november 2022 Landschapsbeheer Veenschap
Dinsdag 13 december 2022 Landschapsbeheer Veenschap
Dinsdag 10 en 24 januari 2023 Landschapsbeheer Veenschap
Dinsdag 7 februari 2023. Beheer faunapassage nabij De Pollen

Verslag paddenstoelenwandeling Eerderachterbroek

24 september 2022

Een groep van 7 KNNV leden verzamelt zich rond half 10 op de parkeerplaats aan de Janmansweg in Den Ham. Onze gids Herman Stevens vertelt wat over het gebied bij het informatiebord.

Als eerste staan we even stil bij het riviertje De Bevert. Het gaat de goede kant op maar toch stroomt er nog wel wat gebiedsvreemd en verrijkt water door. Een grote Zwavelzwam, helaas al op zijn retour, is de eerste paddenstoel die we zien. Een kamp (hoger deel) aan de rechterkant, jaren terug werd hier nog maïs op verbouwd, tegenwoordig graan, bijvoorbeeld Rogge. Onder een boom vinden we een hoop hazelnoten. Gerrit bekijkt het verder en het blijken toch eikels te zijn. Aangevreten door muizen?

Dan twee mooie Oesterzwammen en een slijmzwamsoort met de naam Heksenboter.
Op een verschraald stuk grond vinden we veel moois: Dopheide, Struikheide, Stekelbrem en Veenmos. Op oude stobben een flink aantal paddenstoelen: Zwavelkopjes, Spekzwoerdzwam, Hertenzwam, Winterhoutzwam en Elfenbankjes. En zelfs een Bruine kikker.

We vervolgen onze wandeling over het pad en zien inktzwammen, Berkenzwammen en Echte tonderzwammen. Bij de laatsten is mooi te zien dat ze een andere kant op gaan groeien als de dode stam op de grond is gevallen. Waardoor de sporen naar beneden blijven vallen. Deze reactie noemt men geotropie. Dan een inktzwam en boven in de bomen horen en zien we een paar spechten.
Op het pad liggen veel grote eikels, op een dode dennenboom Roodgerande houtzwammen en in de weide staan twee Grote parasolzwammen.
Dan laat een Middelste bonte specht zich goed horen en zien!

Herman neemt ons mee naar een perceel dat in de winter nog helemaal onder water stond. We ontdekken er: Vezelkopjes, Tormentil, Parelamaniet, Waternavel, Blauwe knoop en een aantal Klokjesgentianen. Maar ook heel veel opkomende wilgen.

Een aantal van ons ziet nog 2 reeën en bij een poel vinden we hele grote pootafdrukken. Een grote hond? Een wolf? Gerrit maakt foto's en gaat thuis uitzoeken wat dit kan zijn.

Gelukkig blijft het de hele wandeling droog, aan het eind begint het wat te miezeren. We kunnen terugzien op een hele mooie wandeling! Ik tel totaal 15 soorten paddenstoelen, meer dan waar we aan het begin op hoopten.
Maar door de droogte helaas geen Vliegenzwammen.

verslag: Loes Lievers (foto's Loes en Gerrit)

Vrijwilligers weer actief bij ons KNNV landschapsbeheer

Na de zomerpauze op drie aansluitende dinsdagochtenden aan het werk. Eindelijk konden de vrijwilligers weer de handen uit de mouw steken in natuurgebieden. Twee keer op Fayersheide en één keer extra aan het Hazenpad in het Veenschap.
We troffen het met goed weer. Naast werken is een pauze met koffie//koek en fruit vaste prik. Met dank aan de "koffieverzorger". En natuurlijk is er de hele morgen gelegenheid om de sociale contacten te verstevigen. Er wordt gewerkt tussen 9 en 12 uur.

Op Fayersheide bestonden de nuttige en ook noodzakelijke werkzaamheden uit het verwijderen van berkenopslag uit twee heideveldjes, het afharken van enkele waardevolle percelen waar nog resten maaisel lagen. Verder werden de gagelstruiken en koningsvarens vrijgesteld van berkjes en bramen. En braamstruweel en andere opslag werd verwijderd naast een kleine helling met een bijzondere flora. Staatsbosbeheer zou op enkele plekken nog eens met een frees een aantal nog levende stobben moeten vermalen om het geheel maaibaar te maken. Door de werkzaamheden sneuvelt er ook wel eens wat, nu de steel van een schop. Maar deze werd dezelfde dag al gerepareerd door de "materiaal verzorger".

Aan het Hazenpad werd ingezet op het verwijderen van jonge opslag van loofbomen uit percelen met een fraaie vegetatie met veel dopheide, veenpluis en wollegras. Bewust nu een extra ochtend vroeg in september, met het blad nog goed zichtbaar aan de kleine boompjes. Dat er tijdens het werk nog oog is voor natuur bleek aldaar: zwarte specht, raaf en de rups van de veelvraat werden geobserveerd. Alex Gossink zag na afloop thuis bij het uittrekken van kleding plotseling een kleine hagedis zich uit de voeten maken.
Op deze 3 ochtenden waren er gemiddeld 11 vrijwilligers actief. uit een groep van plm. 16. Een uitstekende score!

Herman Stevens

Op zoek naar (de grootste) vliegenzwam

De vliegenzwam is de bekendste paddenstoel van Nederland en is gekozen tot Paddenstoel van het Jaar 2022. De Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV) wil deze herfst samen met de KNNV Vereniging voor Veldbiologie, IVN Natuureducatie en Waarneming.nl zoveel mogelijk vindplaatsen van de vliegenzwam in kaart brengen. In 1991 en 2000 zijn eerdere grote publieksinventarisaties geweest naar de verspreiding van deze soort. Toen zijn er duizenden nieuwe vindplaatsen gemeld.
Op 24 september 2022 vond de aftrap van de inventarisatie plaats en werden er in het hele land paddenstoelenexcursies georganiseerd.

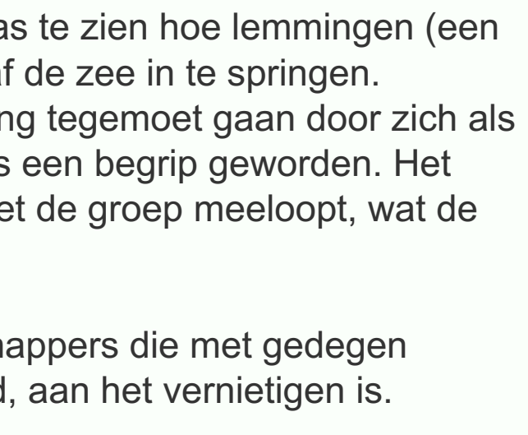

Ook komt er een wedstrijd: wie vindt de grootste vliegenzwam? In 2012 is in Vlaanderen een vliegenzwam met een hoed van 23 cm doorsnee gevonden, ook tijdens een zoekwedstrijd. Wie vindt dit jaar in Nederland de grootste vliegenzwam, en zou die groter zijn dan de Vlaamse reus?

De rode paddenstoel met witte stippen is een zogenaamde ectomycorrhiza-soort. Dat wil zeggen dat de schimmel samengroeit met wortels van bomen, waarbij water en suikers worden uitgewisseld. Zowel de schimmel als de boom hebben daar voordeel bij. Vliegenzwammen hebben een voorkeur voor berken, eiken en dennen en ze zijn bijna overal in Nederland wel te vinden.

Nadere informatie en het doorgeven van vliegenzwamwaarnemingen:
www.mycologen.nl/vliegenzwam

(Foto: vliegenzwam in de Enbertsdijksvenen 25 september 2022 Gerrit Schepers)

Is de mens dommer dan de lemming?

In 1958 draaide Walt Disney de film White Wilderness. Daarin was te zien hoe lemmingen (een woelmuissoort) massaal zelfmoord pleegden door van een rots af de zee in te springen. Sindsdien vragen velen zich af waarom lemmingen hun ondergang tegemoet gaan door zich als groep in een afgrond te storten. De vergelijking met lemmingen is een begrip geworden. Het scheldwoord "lemming" slaat op iemand die zonder nadenken met de groep meeloopt, wat de gevolgen ook mogen zijn.

Bij de mens zien we iets soortgelijks. Er zijn duizenden wetenschappers die met gedegen onderzoek aantonen dat de mens zijn eigen leefmilieu, de wereld, aan het vernietigen is.

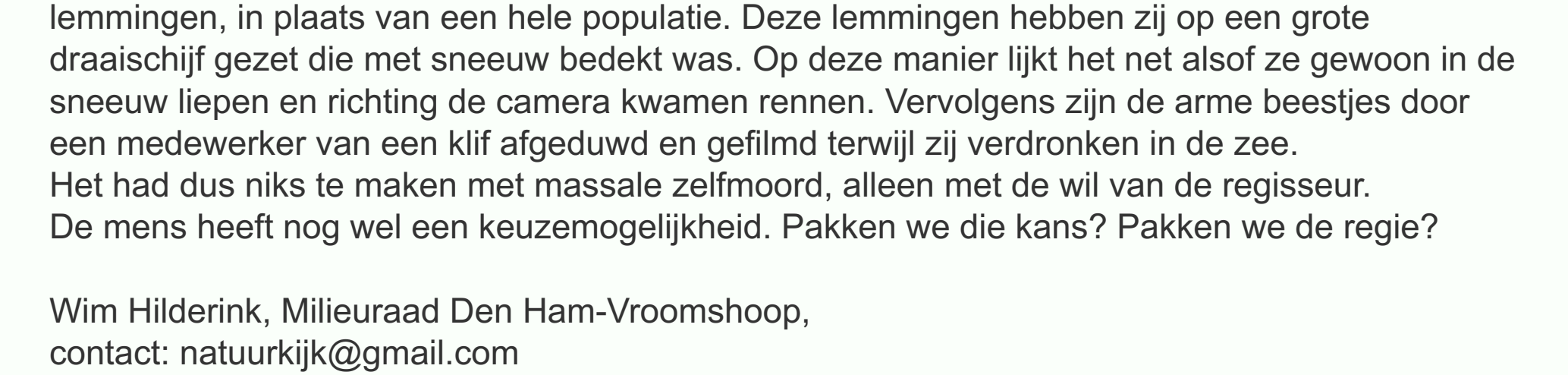

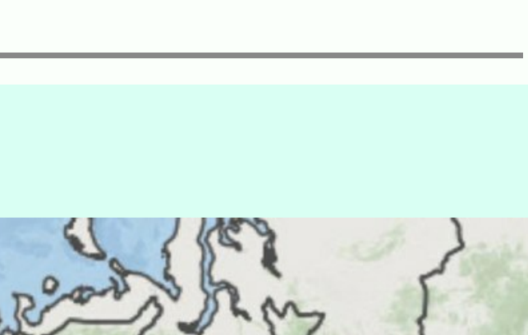

De CO2-uitstoot laat het klimaat ongekend snel opwarmen. Een paar politici ontkennen dit en krijgen stemmen van kiezers die niet willen geloven dat we de wereld onleefbaar maken. De wetenschap is het eens, de bewijzen stapelen zich op. Politici en mensen die de wetenschappers wel geloven lopen ook niet hard om de wereld te redden. Onbegrijpelijk! Het lijkt er op dat de mens net zo dom is als de lemming. Toch is dat niet zo. De mens is dommer dan de lemming. Waarom? Omdat de lemming er niet zelf voor koos om van de rotsen af in de zee te springen.

Hoe kon Walt Disney deze massale zelfmoord dan filmen? Ze hadden slechts twaalf lemmingen, in plaats van een hele populatie. Deze lemmingen hebben zij op een grote draaischijf gezet die met sneeuw bedekt was. Op deze manier lijkt het net alsof ze gewoon in de sneeuw liepen en richting de camera kwamen rennen. Vervolgens zijn de arme beestjes door een medewerker van een klif afgeduwd en gefilmd terwijl zij verdronken in de zee.
Het had dus niks te maken met massale zelfmoord, alleen met de wil van de regisseur.
De mens heeft nog wel een keuzemogelijkheid. Pakken we die kans? Pakken we de regie?

Wim Hilderink, Milieuraad Den Ham-Vroomshoop,
contact: natuurkijk@gmail.com

Trektellen

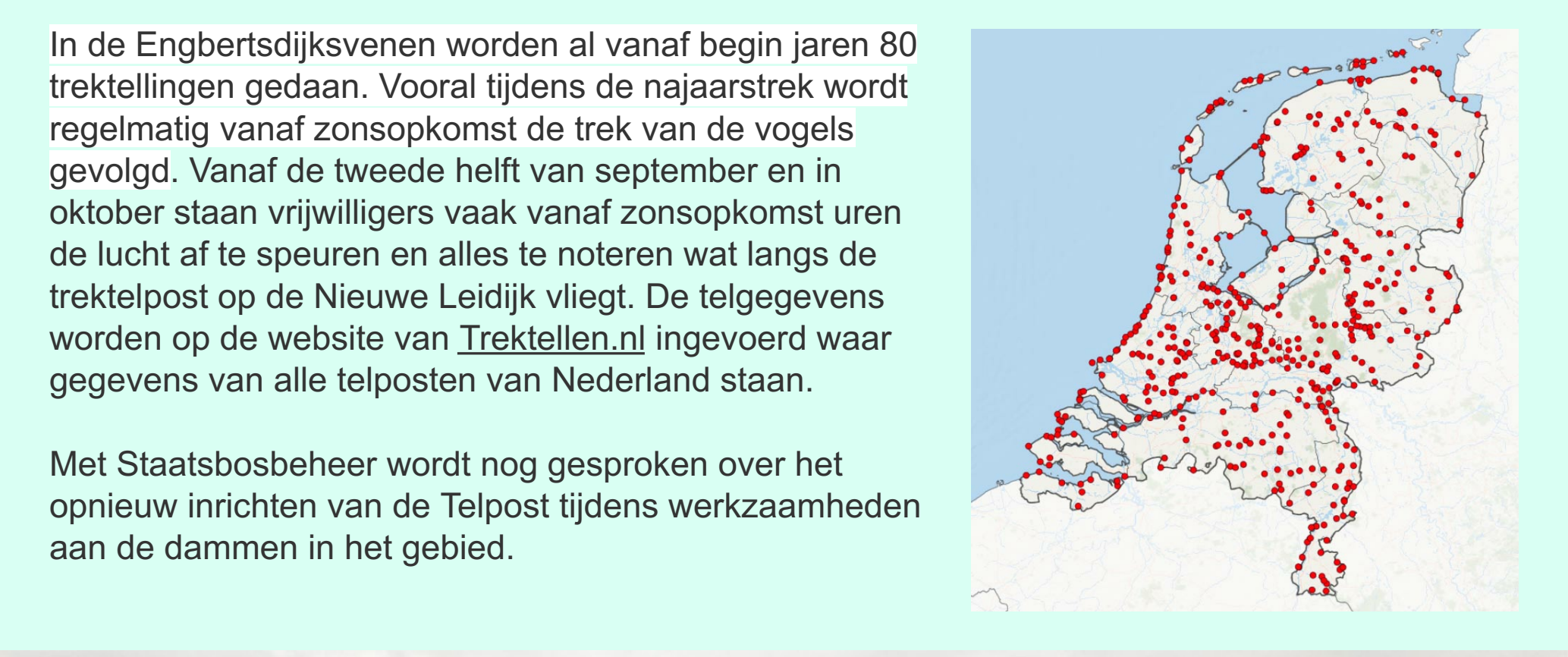

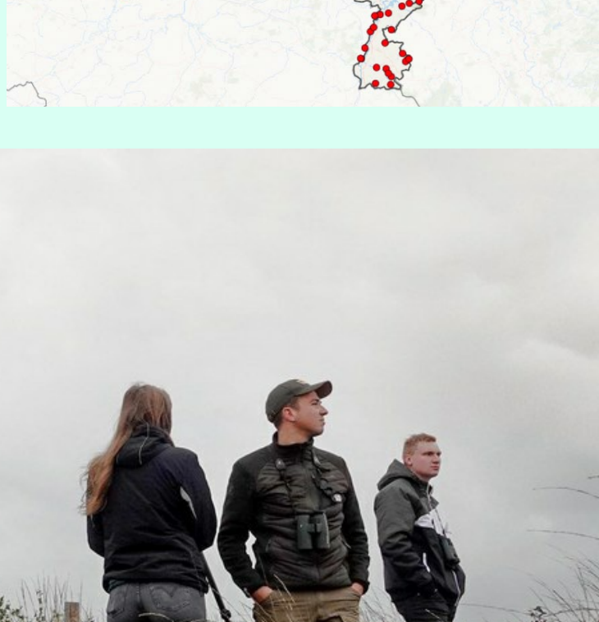

In de Engbertsdijksvenen worden al vanaf begin jaren 80 trektellingen gedaan. Vooral tijdens de najaarstrek wordt regelmatig vanaf zonsopkomst de trek van de vogels gevolgd. Vanaf de tweede helft van september en in oktober staan vrijwilligers vaak vanaf zonsopkomst uren de lucht af te speuren en alles te noteren wat langs de trektelpost op de Nieuwe Leidijk vliegt. De telgegevens worden op de website van Trektellen.nl ingevoerd waar gegevens van alle telposten van Nederland staan.

Met Staatsbosbeheer wordt nog gesproken over het opnieuw inrichten van de Telpost tijdens werkzaamheden aan de dammen in het gebied.

---

bijna droogevallen veenput 14 september 2022

HOOGVEENHERSTEL
Engbertsdijksvenen

In en om de Engbertsdijksvenen staat de komende tijd nog veel te gebeuren. Om op de hoogte te kunnen blijven is een speciale website beschikbaar. Bekijk de site via deze link

---

Heeft u iets bijzonders gezien en wilt u dit delen met de lezers van de nieuwsbrief? Stuur dan een kort bericht met evt. een foto (jpeg) als aparte bijlage naar de redactie
Dat kan via het mailadres: vriezenveen.knnv@gmail.com

Mocht je deze gratis nieuwsbrief doorgestuurd krijgen aarzel niet je zelf vrijblijvend op te geven zodat je hem zelf ook krijgt.
Dat kan via deze link of maak gebruik van de QR code hiernaast.

De KNNV afdeling Vriezenveen kent zowel KNNV-leden als excursieleden/donateurs. Ze organiseert jaarlijks wandelingen, landschap-, planten-, vogel-, insecten- en paddenstoelenexcuries. Verder worden lezingen gehouden. De afdeling doet inventarisatiewerk en verwerkt de gegevens in rapporten.
De afdeling heeft werkgroepen voor: vogels, natuurbescherming, landschapsbeheer, "Vriezenveen schoon", natuurfotogroep -en "Educatieve Kruidentuin". De laatste is gelegen achter sportcentrum De Stamper te Vriezenveen-Midden. En er is nog een Natuurjongeren programma voor de jeugd van ca. 11 tot 16 jaar.

link naar onze site: vriezenveen.knnv.nl

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden. • U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen. • Voor een goede ontvangst voegt u webmaster@vriezenveen.knnv.nl toe aan uw adresboek.

Laposta